

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

68.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 24-го Августа — 1837 — Wilno. Wtorek. 24-go Sierpnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Н А.

22-е число сего Августа, день Священнаго Коронаванія Ихъ Императорскихъ Величествъ торжественно празднуемъ былъ въ нашемъ городѣ.

Въ 9-ть часовъ утра Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Миںскій и Бѣлостокскій Генераль - Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Николай Андреевичъ Долго-руковъ изволили находиться при разводѣ, по окончаніи котораго войска отправились къ церковному параду въ Церковь первокласснаго Святодухова Монастыря, гдѣ въ присутствіи Его Сіятельства, Гг. Генераловъ, Чиновниковъ и многочисленнаго стеченія Обывателей; совершена была Божественная Литургія Архимандритомъ *Платономъ* соборнѣ и воспито благодарственное молебствіе; при возглашеніи же многолѣтія Его Императорскому Величеству и всему Августѣйшему Дому, произведено съ Виленскихъ укрѣпленій сто одинъ пушечный выстрѣлъ.

Въ то же время вознесено было ко Всевышнему благодарственное молебствіе въ церквахъ всѣхъ другихъ исповѣданій.

Послѣ того Его Сіятельство Г. Генераль-Губернаторъ принималъ во дворцѣ поздравленія отъ Духовенства, Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и Дворянства.

Въ 8-мъ часовъ вечера приглашены были Его Сіятельствомъ почетнѣйшія особы въ прелестно устроенный въ дворцовомъ саду театръ, въ которомъ Нѣмецкими актерами была представлена и прекрасно исполнена Опера *Норма*. — Изъ театра собраніе по освѣщеннымъ аллеямъ сада, перешло въ комнаты дворца, гдѣ открылись танцы, продолжавшіеся до 3 часовъ утра.

Блистательная иллюминація всего города, заключила торжество этого дня.

Санктпетербургъ, 17-го Августа.

Его Императорское Величество, по прибытіи, 2-го числа Августа, въ Динабургъ въ шестомъ часу вечера, въ тотъ же день изволили осматривать вновь выстроенный арсеналъ, провіантскій магазинъ и иную часть крѣпостныхъ работъ.

3-го числа Августа, по утру, Государь Императоръ изволили дѣлать смотръ 2-й Пѣхотной дивизіи.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

День 22 teraźniejszego Sierpnia, rocznica Świąty Koronacyi NAYJAŚNIEJSZYCH CESARSTWA ICH MOŚĆ, uroczyscie był obchodzony w mieście naszym.

O godzinie 9-tey zrana, Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Jmć Nikolaŭ Andrzejewicz *Dothorukow*, raczył znajdować się na paradzie zmiany straży, po której woyska udali się na paradę kościelną do cerkwi pierwszej klasy Monastéru Świętego Ducha, gdzie w obecności Jaśnie Oświeconego Xięcia Jego Mości P. Wojennego Gubernatora, PP. Jenerałów, Urzędników i licznego zgromadzenia Obywateli, odprawionabyła Msza Święta przez Archimandrytę *Platona* pontyfikalnie i śpiewane były dziekczynne modły, a podczas podniesienia głosów w modłach o mnogie lata NAYJAŚNIEJSZEMU CESARZOWI JEGO MOŚCI i całemu NAYJAŚNIEJSZEMU DOMOWI, wystrzelono z dział twierdzy sto jeden razy.

W tymże czasie zanoszone były do Naywyższego dziekczynne modły, w kościołach wszystkich innych wyznań.

Potém Jaśnie Oświecony Xiążę Jmć Jenerał Gubernator, przyymował w Pałacu powinszowania Duchowieństwa, Urzędników Woyskowych i Cywilnych i Dworzanstwa.

O godzinie 8-ey wieczorem, zaproszone były przez Xięcia Pana Wojennego Gubernatora, znaczniejsze osoby na Teatr, bardzo pięknie urządzone w ogrodzie Pałacowym, na którym Aktorowie Niemieccy przedstawiali i przewybornie wykonali Operę *Norma*. — Z Teatru, Zgromadzenie przez oświecone aleje ogrodu, przeszło do pokojów Pałacu, gdzie rozpoczęte tańce, przeciągnęły się do godziny 3 ey z północy.

Świetna illuminacya całego miasta, zakończyła uroczystość dnia tego.

Sankt-Petersburg, dnia 17-go Sierpnia.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGO MOŚĆ, dnia 2 Sierpnia, po przybyciu do Dyneburga o godzinie szóstej wieczorem, dnia tegoż raczył oglądać nowo wybudowany arсеналъ, провіантскі магазинъ i część robot twierdzowych.

Dnia 3-go Sierpnia, zrana, CESARZ JEGO MOŚĆ raczył odbyć przegląd 2-giej dywizyi pieszey, z której

зи, коимъ былъ совершенно доволенъ, потомъ осматривалъ во всей подробности крѣпостныя работы и военный госпиталь.

Къ обѣденному столу Его Величества приглашены были Начальникъ Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи, Командиръ 1-го Пѣхотнаго Корпуса, Начальникъ 2-й Пѣхотной дивизіи, Смоленскій Витебскій и Могилевскій Генералъ-Губернаторъ, Начальникъ 4-го Округа Корпуса Жандармовъ, Динабургскій Командантъ, Витебскій Губернскій Предводитель Дворянства и Бригадные и Полковые Командиры войскъ, въ Динабургъ расположенныхъ.

Послѣ обѣда, Его Величество изволилъ быть въ полковыхъ лазаретахъ, потомъ обозрѣвалъ расположеніе войскъ въ лагерь и пробовалъ солдатскую пищу.

4-го Августа по утру, Государь Императоръ, сдѣлавъ линейное ученье 2-й Пѣхотной дивизіи и Гренадерскому Саверному баталіону, въ двѣнадцать часовъ отправился въ дальнѣйшій путь къ Ковно, куда и прибылъ благополучно того же числа во второмъ часу по полуночи.

Его Величество, на другой день прибытія своего въ Ковно, изволилъ дѣлать смотръ войскамъ 1-го Пѣхотнаго Корпуса въ восемь часовъ утра, и былъ онымъ совершенно доволенъ.

Къ обѣденному столу Его Величества приглашены были Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій и Гг. Генералы и Полковые Командиры 1-го Пѣхотнаго Корпуса, Виленскій Военный Губернаторъ и всѣ Генералы, въ Ковно находящіеся; въ тотъ же день въ семь часовъ вечера, Государь Императоръ изволилъ обозрѣвать расположеніе войскъ въ лагерь.

6-го числа Августа, по случаю праздника Преображенія Господня, Его Величество присутствовалъ въ лагерь при церковномъ парадѣ, и по отслушаніи Божественной Литургіи изволилъ быть у развода Новоингерманландскаго полка.

Въ двѣнадцать часовъ, Государь Императоръ изволилъ осматривать въ Ковно военно-временный госпиталь, полковые лазареты и благородныхъ дѣвицъ пансіонъ, въ который Всеимлостивѣше пожаловалъ 3,000 рублей, и той дѣвицѣ, которая имѣла счастье читать при Его Велиествѣ по-Русски, серги, брилліантами украшенные.

Къ обѣденному столу приглашены были: Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, Гг. Генералы 1-го Пѣхотнаго Корпуса, Виленскій Военный Губернаторъ и Генералы, въ Ковно находящіеся, какъ равно Полковой Командиръ и Штабъ-Офицеры Новоингерманландскаго Пѣхотнаго полка, по случаю полковаго ихъ праздника.

7-го Августа, Государь Императоръ изволилъ присутствовать на корпусномъ ученьи и былъ онымъ доволенъ.

Въ сей день приглашены были къ обѣденному столу Его Величества Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, Гг. Генералы 1-го Пѣхотнаго Корпуса, Виленскій Военный Губернаторъ, всѣ Генералы, въ Ковно находившіеся, какъ равно и Полковые Командиры.

8-го Августа, Его Величество присутствовалъ въ лагерь при церковномъ парадѣ, и по отслушаніи Божественной Литургіи, изволилъ быть у развода Староингерманландскаго Пѣхотнаго полка.

Къ обѣденному столу Его Величества приглашены были Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, Гг. Генералы 1-го Пѣхотнаго Корпуса, Виленскій Военный Генералъ-Губернаторъ и всѣ Генералы, въ Ковно находившіеся.

9-го Августа въ пять часовъ утра, въ присутствіи Государя Императора былъ маневръ войскамъ 1-го Пѣхотнаго Корпуса, по окончаніи котораго, въ двѣнадцать часовъ, Его Величество отправился въ путь въ Вильно.

Во все время пребыванія Его Величества въ Ковно, городъ былъ иллюминированъ.

На пути отъ г. Ковно къ Вильно, Государь Императоръ осматривалъ Пожайскій Монастырь, новообращенный изъ Римско-Католическаго въ Греко-Россійскій.

Въ Вильно, Его Величество изволилъ прибыть благополучно въ десять часовъ вечера, и былъ встреченъ всѣми жителями города, сопровождавшими Его Величество отъ самой заставы съ радостными восклицаніями. Городъ былъ иллюминированъ. (С. II.)

Письмо изъ Смоленска.

Іюля 14-го числа, въ девять часовъ вечера, радостныя ура! звонъ колоколовъ, общее восхищеніе и толпы бѣгущаго народа возвѣстили благополучное прибытіе въ древній Смоленскъ Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича. Въ этотъ часъ, здѣшній огромный Успенскій Соборъ, на

зупеѣнне былъ задоволоны, потѣм оглѣдалъ въ всьхъ щечелѣхъ работы твердзы и шпіталъ войскowy.

На обіадъ до стоу Јеѣо Сесарскіеѣ Моѣи были ве-
званы Начелникъ Глѣвного Штабу Дѣлаѣяѣеѣ Арміи,
Довѣдзца 1-ѣо Корпусу пѣхоты, Начелникъ 2-еѣ дѣ-
визіи пѣшзеѣ, Смоленскіѣ Витебскіѣ и Могилевскіѣ Је-
нералъ-Губернаторъ, Начелникъ 4-ѣо Округу Корпусу Зан-
дармовъ, Дѣнебургскіѣ Комедантъ, Витебскіѣ Губернѣ-
alny Marszałекъ Dworzanstwa i Brygadni i Półkowi Do-
wѣдзcy войскъ, въ Дѣнебургу розлѣзѣныхъ.

По обіедзие, NAYJAŚNIEYSZY PAN raczył byдъ въ ѣ-
zaretachъ пѣłkowъхъ, потѣм оглѣдалъ rozłѣzenie войскъ
въ obozie i kosztowałъ potrawъ żołnierzy.

D. 4-ѣо Sierpnia zrana, CESARZ Јеѣо Моѣ, odbywszy
liniowe ѣwiczenie 2-еѣ дѣвизіи пѣшзеѣ i Grenadyer-
skiego batalionu Saperowъ, o godzinie двѣnastey uдał
сіѣ въ dalszѣ drogѣ do Kowna, dokąd teѣ przybyłъ szczѣ-
śliwie dnia tegoѣ o godzinie drugieѣ z pѣłnocy.

CESARZ Јеѣо Моѣ, nazajutrz po przybyciu swoimъ
do Kowna, raczył odbywać przegлѣдъ войскъ 1-ѣо Кор-
пусу пѣхоты o godzinie ѣsmey zrana, i былъ z niego зу-
peѣнне zadowolony.

На обіадъ до стоу Јеѣо Сесарскіеѣ Моѣи запро-
szeni были Јенералъ-Feldmarszałекъ Xіaѣе Warszawski
i PP. Јенералѣowie i Pѣłkowi Dowѣдзcy 1-ѣо Корпу-
су пѣхоты, Wileński Wojenny Губернаторъ i wszъscy
Јенералѣowie въ Kownie znaydujący сіѣ; tegoѣ dnia o
godzinie сіѣdmey wieczoremъ, CESARZ Јеѣо Моѣ raczył
oglѣdać rozłѣzenie войскъ въ obozie.

Dnia 6-ѣо Sierpnia, z okolicznoѣci śwіęta Przemie-
nienia Pańskiego, Јеѣо Сесарска Моѣ былъ obecnymъ въ
obozie на парадзие kościelney, i po wystuchaniu Mszy
Śwіęteѣ, raczył byдъ przy zmianie straѣży Nowoinger-
manlandzkiego pѣłku.

O godzinie двѣnastey, NAYJAŚNIEYSZY PAN raczył
oglѣdać въ Kownie woъskowo-czasowy szpitalъ, ѣzaretъ
pѣłkowe i pensyonъ szlachetnychъ panienъ, dla ktѣrego
Nayłaskawieѣe darowałъ 3,000 rubli, a pannie, ktѣra mѣ-
ła szczѣście czytać przeł Јеѣо Сесарска Моѣiа po Ru-
sku, koleczky brylantami ozdobione.

На обіадъ до стоу были запрошени: Јенералъ-Feld-
marszałекъ Xіaѣе Warszawski, PP. Јенералѣowie i-ѣо
Корпусу пѣхоты, Wileński Wojenny Губернаторъ i Је-
нералѣowie, въ Kownie znaydujący сіѣ, tudzieѣ Dowѣдз-
ca Pѣłkowy i Sztabъ-Oficerowie Nowoingermanlandz-
kiego pѣłku pѣszego, z okolicznoѣci pѣłkoweѣ ich u-
roczystoѣci.

Dnia 7-ѣо Sierpnia, Јеѣо Сесарска Моѣ raczył
byдъ obecnymъ на ѣwiczeniu Корпусу i былъ z niego za-
dowolonymъ.

W dniu tymъ запрошени были на обіадъ до стоу Је-
ѣо Сесарскіеѣ Моѣи, Јенералъ-Feldmarszałекъ Xіaѣе Wa-
rszawski, PP. Јенералѣowie i-ѣо Корпусу пѣхоты, Wi-
leński Wojenny Губернаторъ i wszъscy Јенералѣowie, въ
Kownie znaydujący сіѣ, tudzieѣ Dowѣдзcy pѣłkowъ.

Dnia 8-ѣо Sierpnia, NAYJAŚNIEYSZY CESARZ Јеѣо
Моѣ былъ obecnymъ въ obozie на парадзие kościelney, i
po wystuchaniu Mszy Śwіęteѣ, raczył byдъ przy zma-
nie straѣży Staroingermanlandzkiego pѣłku pѣszego.

На обіадъ до стоу Сесарз Јеѣо Моѣи запроше-
ни были Јенералъ-Feldmarszałекъ Xіaѣе Warszawski, PP.
Јенералѣowie i-ѣо Корпусу пѣхоты, Wileński Wojen-
ny Губернаторъ i wszъscy Јенералѣowie, въ Kownie znay-
dujący сіѣ.

Dnia 9-ѣо Sierpnia o godzinie piąteѣ zrana, въ o-
becnoѣci Сесарз Јеѣо Моѣи odbył сіѣ manewry войскъ
i-ѣо Корпусу пѣхоты, po ukończени ktѣрыхъ, o godzi-
nie двѣnastey NAYJAŚNIEYSZY PAN uдał сіѣ въ drogѣ do
Wilna.

Przez cały czasъ byтноѣci NAYJAŚNIEYSZEGO PANA въ
Kownie, miasto было oswiecone.

На drogѣ z m. Kowna do Wilna, CESARZ Јеѣо Моѣ
oglѣдалъ klasztorъ Połayski, nowo obrѣcony z Rzymско-
Katolickiego на Greko-Rossyyski.

Do Wilna Јеѣо Сесарска Моѣ raczył przybyдъ
szczѣśliwie o godzinie dziesiąteѣ wieczoremъ, i былъ spot-
kany przez wszъctkichъ mieszkańcówъ miasta, ktѣrzy
przeprowadzali Јеѣо Сесарска Моѣ od sameѣ rogatki
z okrzykami radoţnemi. Miasto было oswiecone.

Listъ ze Smoleńska.

Dnia 14-ѣо Lipca, o godzinie dziewiąteѣ wieczor-
emъ, radoţne ура! odgłѣsъ dzwѣnѣwъ, powszechnе unie-
sienie i tłumy bieгѣcego ludu, ozoaymily o szczѣśliwѣmъ
przybyciu do Smoleńska Јеѣо Сесарскіеѣ Wысокоѣci
PANA NASTѣpcы Сесарзевича Јеѣо Моѣи. W teѣ chwili,
i, tutezszy ogromny Soborъ Wniebowzięcia, на swoimъ

своемъ гористомъ и величественномъ подножии, повсюду устроенный народомъ, представлялъ умиленное зрѣлище! Его Императорское Высочество, по отслушаніи въ соборѣ молебствія, приложился къ иконѣ Смоленской Божіей Матери; когда же онъ изволилъ сестъ въ коляску, чтобы отправиться въ приготовленный для квартированія домъ Дворянскаго Собранія то оглушительное ура и толпы народа преслѣдовали его до самаго дома, гдѣ, у подъезда, здѣшнее начальство имѣло счастье встрѣтить Августѣйшаго Путешественника.

Утромъ на другой день, въ половинѣ девятаго часа, имѣли счастье представляться Государю Наслѣднику здѣшній Преосвященный Тимофей съ почетнѣйшимъ духовенствомъ, также военные и гражданскіе чиновники, дворянство и купечество, отъ лица котораго Градской Глава имѣлъ счастье, по древнему Русскому обычаю, поднести хлѣбъ-соль Его Императорскому Высочеству. Послѣ представленія, Государь Наслѣдникъ, въ сопровожденіи своей свиты, а также Гг. Генералъ-Губернатора, Коменданта и Бригаднаго Командира здѣшнихъ кантонистовъ, изволилъ отправиться къ плацъ-парадной площади, и послѣ развода отъ здѣшняго баталіона Внутренней Стражи, осмотрѣлъ тутъ же назначенное мѣсто для одного изъ тѣхъ чугунныхъ монументовъ, которые по Высочайшей волѣ назначено воздвигнуть на важнѣйшихъ пунктахъ сраженій, бывшихъ въ продолженіе 1812 года. Потомъ Его Императорское Высочество изволилъ обойти весь валъ, окружающій, такъ называемую, Королевскую Крѣпость, и обозрѣлъ позиціи, которыя въ 1812 году были заняты Россійскими и непріятельскими войсками съ юго-западной стороны Смоленска; отсюда Государь Наслѣдникъ отправился въ Благовѣщенскую церковь, что надъ Днѣпровскими Воротами, гдѣ былъ встрѣченъ здѣшнимъ Преосвященнымъ съ духовенствомъ, и послѣ эктеньи и молебствія о здравіи и долготѣи Государя Императора и всего Августѣйшаго Дома, изволилъ прикладываться къ той самой иконѣ Смоленской Божіей Матери, которая, въ 1812 году, слѣдовала за Россійскою арміею. Здѣсь нельзя не упомянуть о слѣдующемъ современномъ и религіозномъ событіи: въ день рѣшительной битвы подъ Смоленскомъ, 5-го Августа 1812 года, эта самая икона была вынесена за городъ, и при молебнѣ Божіей Матери, читано было, по обыкновѣнію, отъ Луки Святое Евангеліе, оканчивающееся известными словами: „пребысть же Маріамъ съ нею яко три мѣсяцы и возвратися въ домъ свой..“ И что же? священная икона, дѣйствительно, какъ бы по слову Св. Евангелія, ровно черезъ три мѣсяца, и именно 5-го Ноября того же года, возвратилась на прежние свое мѣсто въ домъ Господень. — Отправясь изъ Днѣпровской церкви, Государь Наслѣдникъ соизволилъ обозрѣть военный госпиталь, тюремный замокъ, училище дѣтей канцелярскихъ служителей, прекрасно устроенный баталіонъ военныхъ кантонистовъ, который находился въ строю и проходилъ церемоніальнымъ маршемъ, также градскую больницу и выставку естественныхъ и мануфактурныхъ произведеній. Эта выставка, старшая по своему оснванію изъ губернскихъ, показала мнѣ не довольно обширную; впрочемъ она, расположенная была систематически и показана отчетливо и щеголевато. Всего болѣе мнѣ понравилась земледѣльская комната, гдѣ находились лучшія, среднія и худшія земли всѣхъ уѣздъ, при особой агрономической картѣ Смоленской Губерніи, показывающей составныя ихъ части, такъ же агрономически разложенныя. Посрединѣ той же комнаты, на полу, стояла прекрасно сдѣланная большая, увитая плющемъ, корзина, въ которой помѣщены были снопы всѣхъ разводимыхъ и усоваемыхъ произрастеній. Тутъ были Ассирійская рожь, Китайская пшеница, Гималайскій ячмень, Новозеландскій ленъ, кустовая рожь, Англійскій овесъ, озимая пшеница, арнаутка, и проч. и проч., а вокругъ комнаты было разставлено болѣе бо-ти моделей разныхъ земледѣльческихъ орудій, изъ которыхъ многія употребляютъ уже въ Смоленской Губерніи. Въ комнатѣ мануфактурныхъ издѣлій, произведенія шерстепрядильной фабрики Барона Черкасова, а также бумагопрядильной Г. Лопухина, и хрустальная графинная посуда съ завода Г-жи Панишиной, занимали первое мѣсто. Далѣе замѣчательны были разныя прекрасныя рукодѣлья, также коры съ фабрикъ Гг. Храповицкихъ и Г-жи Энгельгардтъ, и наконецъ кожаныя произведенія, весьма хорошо выдѣланныя. На выставкѣ Его Императорскому Высочеству понравились два вида Смоленска, снятые съ натуры учителемъ здѣшней гимназіи, Федоровымъ, которому за его картины Всемилостивѣе было пожаловано брилліантовый перстень. Государь Наслѣдникъ воз-

горзистѣмъ и spanіаіемъ podnożu, zewsząd okryty ludem, przedstawiał widok piękny i różrzewniający. Jego Cesarzarska Wysokość, po wysłuchaniu w Soborze Mszy Świętej, oddał część obrazowi Najświętszej Boga-Rodzicy Smoleńskiej; kiedy zaś raczył wsiąść do pojazdu, dla udania się do przygotowanego na pobyt Jego Wysokości domu Dworzanckiego Zgromadzenia, głuszące ура i tłumy ludu przeprowadzały Go do samego domu, gdzie u zjazdu, tutejsza Zwierzchność miała szczęście spotkać Najjaśniejszego Gościa.

Nazajutrz zrana, o pół do dziewiątej, mieli szczęście przedstawiać się Cesarzawiczowi Jego Mości tutejszy Najprzewielebniejszy Tymoteusz ze znakomit- szym duchowieństwem, tudzież urzędnicy wojskowi i cywilni, dworzanstwo i kupcy, w imieniu których, Głowa Miasta miał szczęście, podług starego Ruskiego zwyczaju, ofiarować chleb-sól Jego Cesarzarskiej Wysokości. Po przedstawieniach, Wielki Xiążę, w towarzystwie swego orszaku, oraz PP. Jenerał-Gubernatora, Komendata i Dowódcy brygady tutejszych kantonistów, raczył udać się na plac parady, a po zmianie straży tutejszego batalionu wewnętrznej straży, obejrzał naznaczone tu miejsce na jeden z tych żelaznych pomników, które z Najwyższej woli postanowiono wzniesić na ważniejszych punktach bitew, w ciągu 1812 roku byłych. Potem Jego Cesarzarska Wysokość raczył obejść cały wał, otaczający, tak nazwaną Królewską Twierdzę, i obejrzał pozycye, które w roku 1812 były zajęte przez wojska Rosyjskie i nieprzyjacielskie od południo-zachodniej strony Smoleńskiej; ztąd Cesarzewicz Następca udał się do cerkwi Zwiastowania, nad bramą Dnieprowską, gdzie był spotkany przez tutejszego Biskupa z Duchowieństwem, a po ektenii i modlitwach za zdrowie i długie lata Cesarza Jego Mości i całego Najjaśniejszego Domu, raczył oddać cześć temu obrazowi Panny Maryi Smoleńskiej, który w roku 1812 towarzyszył Armii Rosyjskiej. Nie możemy tu przemilczeć o następnym współczesnym i religijnym wypadku: w dniu stanowiącej bitwy pod Smoleńskiem, 5-go Sierpnia 1812 roku, ten obraz był wyniesiony za miasto, a przy Mszy Świętej do Matki Boskiej, czytano podług zwyczaju Ewangelią Łukasza Świętego, kończącą się na tych wyrazach: „I mieszkała z nią Marya jakoby trzy miesiące i wróciła się do domu swego.“ Jakoż rzeczywiście, święty obraz, jakby podług słów Ewangelii Sw., po upływie trzech miesięcy, 5-go Listopada tegoż roku, powrócił na dawniejsze swe miejsce do świątyni Pańskiej. — Wyszedszy z Cerkwi Dnieprowskiej, Cesarzewicz Jego Mość raczył oglądać szpital wojskowy, zamek turemny, szkołę dzieci kancellaryjnych służących, pięknie urządzony batalion wojskowych kantonistów, który był uszykowany i przechodził ceremonialnym marszem, tudzież szpital mieski i wystawę płodów naturalnych i rękodzielniczych. Wystawa ta, najdawniejsza co do swego założenia z Gubernialnych, zdała mi się nie dość obfita; zresztą rozłożona była systematycznie i kształtnie uszykowana. Nade wszystko podobala mi się izba rolnicza, gdzie znajdowały się dobre, średnie i złe grunta wszystkich powiatów, przy osobnej agronomicznej karcie Gubernii Smoleńskiej, wystawiającej składowe jej części, także sposobem agronomicznym rozłożone. Po środku teyże izby, na stole, stał pięknie spleciony, uwity bluszczem kosz, w którym pomieszczone były сноpy wszystkich roślin zaprowadzonych i przyswojonych. Znajdowały się tu: żyto Assyryjskie, Chińska pszenica, jęczmień Himalajski, len Nowo-Zelandzki, żyto krzewiace się, owies Angielski, pszenica ozima, arnautka i t. d. i t. d., a nokoło izby było postawionych więcey 60 modeli różnych narzędzi rolniczych, z których wiele już jest w użyciu w Gubernii Smoleńskiej. W sali wyrobów rękodzielniczych, wyroby fabryki przędzenia wełny Barona Czerkasowa, takieyże fabryki Łopuchina i kryształowe szlifowane naczynia z fabryki P. Panszynowej, pierwsze zajmowały miejsce. Dalej zwracały na siebie uwagę różne piękne rękodzieła, dywany fabryki PP. Chrapowickich i Pani Engelhardt, i nakoniec wyroby skórzanе, bardzo dobrze wyrabiane. Na wystawie podobały się Jego Cesarzarskiej Wysokości dwa widoki Smoleńska, zdjęte z natury przez Nauczyciela tutejszego Gimnazjum Fedotowa, który za swe obrazy Najłaskawiej był udarowany brylantowym pierścieniem. Cesarzewicz Jego Mość powrócił do kwatery o godzinie trzeciej, i na obiad do stołu Jego Wysokości mieli szczęście być zaproszeni Smoleńscy: Najprzewielebniejszy Tymoteusz, PP. Jenerał-Gubernator, Cywilny Gubernator i Komendant, tudzież znajdujący się w Smoleńsku Pskowski Cywilny Gubernator, Radzca Tayny Peszczurow, Naczelnik brygady Kantonistów, Jenerał-Major Wochin, Półkownik Korpusu Zandarbow Rebindier i Smoleński Gubernialny Marszałek Dworzanstwa Aniczkow, z PP. Dworzanami. Piękny tutejszy

вратились на квартиру въ три часа, и къ обѣденному его столу имѣли счастье быть приглашены Смоленскій Преосвященный Тимофей, Гг. Генераль-Губернаторъ, Гражданскій Губернаторъ и Комендантъ, также находившіеся въ Смоленскѣ, Псковскій Гражданскій Губернаторъ, Тайный Совѣтникъ Пещуровъ, Бригадный Начальникъ Кантонистовъ, Генераль-Маіоръ Вохинъ, Корпуса Жандармовъ Полковникъ Ребиндеръ и Смоленскій Губернскій Предводитель Аничковъ, съ Гг. Дворянами. Здѣшній прекрасный дворянскій домъ стоитъ предъ самымъ городскимъ садомъ, называемымъ Облоньемъ. Онъ совершенно открытъ, обнесенъ только перилами и надолбами, и содержится прекрасно. Въ этомъ саду непрерывно играли два оркестра духовой и роговой музыки, и стеченіе народа передъ домомъ было чрезвычайно многочисленно.

Послѣ обѣденнаго стола, Его Императорское Высочество изволилъ снова обозрѣвать здѣшній Успенскій Соборъ, одинъ изъ примѣчательнѣйшихъ въ Имперіи по своей обширности, и городскую стѣну, которую предки наши называли *дорогимъ ожерельемъ Россіи*. При этомъ случаѣ, Государь Наслѣдникъ изволилъ входить на крѣпостную башню, называемую *Веселухой*, и на другую, круглую, которая въ недавнемъ времени отстроена вмѣсто разрушенной. Вечеру, въ половинѣ десятаго часа, Его Императорское Высочество, въ сопровожденіи своей свиты, изволилъ прибыть на балъ, данный дворянствомъ и у подъѣзда былъ встрѣченъ здѣшнимъ начальствомъ и Гг. Губернскимъ и Уѣзднымъ Предводителями, а въ первой комнатѣ имѣли счастье принять его четыре дамы, избранныя хозяйками. Зала для бала могла быть и больше и лучше, но какъ Смоленское дворянство единодушно желало, чтобъ домъ ихъ Собранія былъ осчастливленъ жительствою Его Императорскаго Высочества, то и лучшая зала въ городѣ, въ дворянскомъ домѣ находящаяся, не могла быть мѣстомъ для бала. За то Государь Наслѣдникъ былъ встрѣченъ у насъ новымъ прекраснымъ Польскимъ сочиненнымъ для этого торжественнаго случая Смоленскимъ помѣщикомъ, М. И. Глинкою, столь извѣстнымъ уже своею превосходною оперою *Жизнь за Царя*. Вотъ слова Польскаго:

Какой восторгъ! какая встрѣча!
Се Царскій Первенецъ грядетъ,
Всего великаго предпечя,
Всего желаннаго преддѣст!

Нашъ Царь, Родитель твой Державный,
Законовъ подавъ намъ скрижалъ,
И этотъ подвигъ дослославный
Есть мудрости Его алтарь.

Хвала Царю! хвала Царицѣ!
Она — дѣтей Россіи Мать;
Она для нихъ — что лучъ денницы, —
Она земная благодать!

Да процвѣтаетъ Ихъ Держава,
Какъ вѣчноюный райскій цвѣтъ,
И НИКОЛАЯ громка слава
Въ помомство позднее придетъ.

А ты нашъ гость! звѣзда златая,
Великаго прекрасный сынъ,
Россіянъ крошечнью плѣняя,
Цвѣти нашъ юный исполни!

Будь АЛЕКСАНДРУ соименнымъ,
Да будешь также блаженъ, какъ Онъ;
И да вторымъ Благословеннымъ
Въ помомство будешь нареченъ.

Домъ, избранный для бала, былъ прекрасно иллюминированъ, а передъ домомъ былъ устроенъ щитъ съ вензелевымъ изображеніемъ имени Высочайшаго Посѣтителя. Этотъ одноэтажный домъ, украшенный внутри прекрасными портретами Государя Императора, Императрицы и самаго Августѣйшаго Гостя, имѣлъ ту выгоду, что часть публики, не бывшая на балѣ, могла съ улицы, въ большія стекла, видѣть всякое движеніе Государя Наслѣдника, и при каждомъ шагѣ его къ окну, балный оркестръ заглушался восклицаніями съ улицы.

Съ бала Государь Наслѣдникъ изволилъ уѣхать въ половинѣ двѣнадцатаго часа.

На другое утро, 16-го Іюля, въ началѣ 10-го часа, Его Императорское Высочество изволилъ, для обозрѣнія мѣстъ, гдѣ въ 1812 году происходили военныя дѣйствія, отправиться въ г. Красной, знаменитый тогдашними событіями. Тамъ же самъ обозрѣлъ сдѣланные были, какъ я слышалъ, и въ окрестностяхъ Валутиной Горы, близъ Смоленска, гдѣ Генераль-Маіоръ Тучковъ 3-й одержалъ знаменитую побѣду. — Изъ г. Краснаго Государь Наслѣдникъ возвратился въ седьмомъ часу. Городъ былъ иллюминированъ. Наконецъ, утромъ 17-го Іюля, должно было разстаться съ Августѣйшимъ Гостемъ. Въ половинѣ десята-

го Dworżański stoi przed samym ogrodem mieskim, nazywanym Obłonie. Zupełnie jest otwarty, otoczony tylko balustradą i pięknie się utrzymuje. W ogrodzie tym grały bezustannie dwie orkiestry dętej i rógowej muzyki, a napływ ludu przed domem był nadzwyczaj wielki.

Po obiedzie Jego Cesarska Wysokość raczył znowu oglądać tutejszy Sobór Wniebowzięcia, jeden ze znakomitszych w Cesarstwie dla swej obszerności, i wał miejski, który nasi przodkowie nazywali *drogą ozdobą Rosyi*. Przy tej okoliczności Cesarzewicz Następca raczył wchodzić na wieżę twierdzową, nazywaną *Wesiołuchą*, i na drugą okrągłą, która niedawno została odbudowaną na miejscu dawnej. Wieczorem o pół do dziesiątej, Jego Cesarska Wysokość, w towarzystwie swego orszaku raczył przybyć na bal, dany przez Dworżaństwo, gdzie przyjeżdżającego spotkali Zwierzchnicy miejscowi i PP. Gubernialny i Powiatowy Marszałkowie Dworżaństwa, a w pierwszej sali miały szczęście przyjąć Go cztery damy, na gospodynie wybrane. Sala na bal mogła być i większą i lepszą, ale że Dworżaństwo Smoleńskie jednomyślnie żądało, ażeby dom ich zebrania był uszczęśliwiony mieszkaniem Jego Wysokości, przeto i najwygodniejsza sala w mieście, w Dworżańskim domu znajdującą się, nie mogła być miejscem balu. Za to Cesarzewicz Następca był u nas spotkany nowym pięknym Polonezem, ułożonym na to uroczyste zdarzenie przez Smoleńskiego obywatela M. J. Glinkę, tak już znanego ze swej wyborney opery *Życie za Króla*. Oto jest śpiew Poloneza:

Jakie uniesienie! jakie spotkanie!
Oto idzie Pierworodny Syn Cesarza!
Poprzednik wszelkiej wielkości!
Przedmiot wszelkiego zyczenia!

Nasz Monarcha, twój Rodzic potężny,
Dał nam praw tablicę,
A to Jego dzieło sławne
Jest Jego mądrości ołtarzem.

Chwała Monarsze! chwała Monarchini!
Ona — dzieci Rosyi Matką;
Ona tém dla nich — czém promień jutrzeński
Ona jest ziemskim błogosławieństwem!

Niechay kwitnie Ich Państwo,
Jak wiecznie-młody kwiat Rayski
I NIKOŁAJA głośna sława
Niech w późną przeydzie potomność.

A ty nasz gościu! gwiazdo złota,
Wielkiego piękny synu,
Rosyan dobroliwością uymując,
Kwitni nasz młody olbrzymie!

Będąc ALEXANDROWI jednoimienny,
Bądź jak On równie dobrym,
O! gdybyś drugim Błogosławionym
Przez potomność był nazwany!

Dom, na bal obrany, pięknie był uilluminowany, a przed domem wystawiona była tarcza z cyfrą Najjaśniejszego Gościa. Ten dom jednopiętrowy, ozdobiony wewnątrz pięknymi portretami Cesarza Jego Mości, Cesarzowej Jer Mości i samego Najjaśniejszego Gościa, miał tę wygodę, że część publiczności, na balu nieznajdująca się, mogła z ulicy przez wielkie szkła, widzieć każde poruszenie Cesarzewicza Jego Mości, i za każdym Jego zbliżeniem się do okna, orkiestra balu głośnie była okrzykami z ulicy.

Z balu Cesarzewicz Jego Mość Następca raczył się oddalić o pół do dwónastej.

Nazajutrz, 16-go Lipca, około godziny dziesiątej, Jego Cesarska Wysokość, dla obejrzenia m. e., na których w roku 1812 odbywały się wojenne działania, raczył wyjechać do m. Kraśnego, sławnego z owocnych wypadków. Takież obejrzenia odbyte były, jak słyszałem, i w okolicach Wałutiny Góry, blisko Smoleńska, gdzie Jenerał-Major Tuczko 3-ci odniósł znakomite zwycięstwo. — Z m. Kraśnego Następca Cesarzewicz powrócił o godzinie siódmej. Miasto było oświecone. Nakoniec zrana 17-go Lipca, musieliśmy rozstać się z Najjaśniejszym Gościem. O godzinie pół do dziesiątej podróżne pojazdy zaturlkotały po bruku, a

го часа дорожные экипажи застучали по мостовой, а грусть пробѣжала по сердцу. При самых искренних восклицаніяхъ народа, Его Императорское Высочество изволилъ сѣсть въ коляску и отправился въ женскій Вознесенскій Монастырь, отстроенный, какъ говорить преданіе, по собственному чертежу Великаго Преобразователя Россіи. — Послѣ молебствія, Игуменья Монастыря Олимпиада, имѣла счастье поднести Его Императорскому Высочеству Государю Наслѣднику образъ монастырскаго издѣлія. Многіе получили подарки отъ щедротъ Государя Наслѣдника; въ уѣздныхъ городахъ, по тракту слѣдованія Его Императорскаго Высочества, оказано пособіе бѣднымъ, а въ Смоленскѣ для нихъ же оставлено 5 т. рублей.

Толпы народа съ истиннымъ, можно сказать, примѣрнымъ, усердіемъ провожали Государя Наслѣдника до самаго выѣзда изъ города, и торжество наше заключилось тѣмъ, что въ тотъ же день, передъ вечерней, при сѣздѣ въ соборъ мѣстныхъ военныхъ и гражданскихъ начальниковъ, всего бывшаго въ Смоленскѣ дворянства, и дамъ, и дѣвицъ, и городскихъ жителей, Преосвященный Смоленскій и Дорогобузскій Тимосей, съ почетнымъ духовенствомъ отслужилъ благодарственный молебенъ за благополучной проѣздъ и дальнѣйшее путешествіе Его Императорскаго Высочества, истинно восхитившаго собою всѣхъ и каждаго.

ВВ. Сейчасъ по нарочной эстафетѣ получено здѣсь извѣстіе, что Его Императорское Высочество, 17-го Іюля, въ два часа по полудни, изволилъ прибыть Рославльскаго уѣзда въ село Ворошилово, гдѣ имѣлъ обѣдненный столъ во вновь устроенномъ для Его проѣзда домѣ, хозяйка котораго, помѣщица Паншина, удостоилась получить въ подарокъ фермуаръ. Въ седьмомъ часу вечера, Государь Наслѣдникъ прибылъ въ г. Рославль, а въ девятомъ часу вечера, Рославльскаго же уѣзда на станцію Островню, гдѣ изволилъ имѣть ночлегъ въ домѣ помѣщика Г. Похвиснева, у котораго останавливался блаженной, вѣчно-достойной памяти Государь Императоръ АЛЕКСАНДРЪ I-й. По утру 18-го Іюля, Его Императорское Высочество, въ домовою церкви того же помѣщика отслушавъ Божественную Литургію, и сядя въ экипажъ при стеченіи помѣщиковъ и народа, благодарилъ Помощника Почты-Инспектора Г. Тарнавскаго за порядокъ, приказавъ Смоленскому Гражданскому Губернатору ему изъявить благодарность за дороги и лошадей, присовокупивъ, что по всей Смоленской губерніи онъ проѣхалъ хорошо, а въ Рославльскомъ уѣздѣ отлично. (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 16-го Августа.

Герцогъ Немурскій возвратился въ субботу изъ Брейтона въ Трепортъ и при высадкѣ встрѣченъ былъ Королевскою Фамиліею.

— Слышно, будто Министерство въ отношеніи распущенія Палаты Депутатовъ, въ слѣдствіе послѣднихъ извѣстій изъ Испаніи, опять сдѣлалось нерѣшимымъ. Между тѣмъ по сему дѣлу далеко уже зашли, такъ что при измѣненіи однажды принятой удержѣ, представились бы большія, а можетъ быть и непреодолимые, затрудненія.

— Въ Министерствѣ внутреннихъ дѣлъ, занимаются теперь новымъ спискомъ наименованій и замѣщеній Префектовъ и Вице-Префектовъ.

— Министръ торговли возвращаясь изъ Англіи, третьяго дня прибылъ въ Лилль.

— Маршалъ Клозель оставилъ вчера Парижъ, и предпринялъ путь въ Южную Францію.

— *Journal de Paris* сообщаетъ: „Теперь занимаются торговымъ трактатомъ между Англіею и Австріею, и слышно что скоро онъ будетъ заключенъ. Правительство что будетъ стараться, не сдѣлать ли взаимныя выгоды представляющіяся Англіи и Австріи какой либо прибыли для торговли и промышленности Франціи.“

— Капитанъ Дюрвилль, который на кораблѣ *Astrolabe* намѣренъ предпринять путешествіе для открытій въ Тихій Океанъ, получилъ отъ Гг. Александръ Гумбольта, Адмирала Крузенштерна, Профессора Вагъ въ Филадельфіи, Сиръ Джона Ренни, и другихъ знатнѣйшихъ ученыхъ поощрительныя и разныя напоминательныя письма, касательно предполагаемаго имъ путешествія.

— Вчера какъ въ день Св. Наполеона, подножіе статуи на Вандомской площади, украшено было большимъ числомъ могильницъ.

— Большая часть здѣшнихъ журналовъ сегодня, какъ въ день Успѣнія Пр. Богородицы, не вышло.

— Здѣсь распространились сегодня весьма различныя слухи о происшествіяхъ въ Испаніи. Съ одной сторо-

smutek przeniknął wszystkich. Śród najsłodszych okrzyków ludu, Jego Cesarska Wysokość raczył wsiąść do pojazdu i pojechał do żeńskiego monasteru Wniebowstąpienia, budowanego, jak niesie podanie, podług własnego abrysu Wielkiego Przeobraziciela Rosyi. — Po złożeniu modłów, przełożona klasztoru Olimpia miała szczęście ofiarować Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewiczowi Następcy obraz roboty klasztornej. Wielu otrzymało podarunki ze szczodrości Wielkiego Xiążęcia; w miastach powiatowych, na trakcie podróży Jego Cesarskiej Wysokości, wyświadczone pomoce ubogim, a w Smoleńsku zostawiono dla nich 5 t. rubli.

Тлумы луду з правдзіву, можна powiedzieć, z wzorową gorliwością przeprowadzały CESARZEWICZA Jego Mości do samego wyjazdu z miasta, i nasza uroczystość tém była zakończoną, że w tymże dniu, przed nie-szporem, przy zjeździe do Soboru mieyscowych woyskowych i cywilnych urzędników, całego znajdujacego się w Smoleńsku Dworzanstwa i Dam, oraz panien i mieszkanców miasta, Nayprzewielebniejszy Smoleński i Dorohobużski Biskup Tymoteusz ze znakomitszym Duchowienstwem odprawił dzięczynne modły za szczęśliwy przyjazd i dalszą podróż Jego Cesarskiej Wysokości, który prawdziwie zachwycił sobą wszystkich i każdego.

ВВ. Тільки ко прѣз умислну штатетѣ отримано wiadomość, że Jego Cesarska Wysokość, d. 17 Lipca, o godzinie drugiej z południa, raczył przybyć do wsi Woroszyłowa powiatu Rosławskiego, gdzie miał obiad, w nowo wybudowanym na Jego przejazd domu, którego właścicielka, obywatelka Panszyna, udarowaną została fermoarem. O godzinie siódmej Cesarzewicz Jego Mość przybył do m. Rosławla, a o godzinie dziewiętej wieczorem przybył do stacyi Ostrowni, także powiatu Rosławskiego, gdzie raczył mieć nocleg w domu obywatela Pochwiśniewa, u którego zatrzymywał się błogosławionej pamięci ALEXANDER I-szy. Zrana dnia 18 Lipca, Jego Cesarska Wysokość, po wysłuchaniu Mszy Świętej w domowej kaplicy tegoż obywatela, siadając do pojazdu śród napływu obywateli i ludu, dziękował Pomocnikowi Inspektora poczt P. Tarnawskiemu za porządek, kazawszy mu oświadczyć wdzięczność przez Smoleńskiego Cywilnego Gubernatora za drogę i konie, dodając, że przez całą Gubernią Smoleńską przejechał dobrze, a szczególniej przez powiat Rosławski. (P. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA.

Paryż, dnia 16 Sierpnia.

Xiążę Nemours powrócił w sobotę z Brighton do Treport, i przy wysiadaniu przyjęty był przez rodzinę Królewską.

— Słychać, że Ministerium względem rozwiązania Izby Deputowanych, skutkiem ostatnich wiadomości z Hiszpanii, znowu zaczęło się wahać. Tymczasem dość już daleko zaszedł w tej rzeczy, tak, że zmiana raz przedsięwziętego środka stawiałaby wielkie a może nawet i niepokonane trudności.

— W Ministerium Spraw Wewnętrznych zajmują się teraz nową listą mianowań i zmian rozmaitych Prefektów.

— Minister Handlu powracając z Anglii przybył z wczora do Lille.

— Marszałek Clauzel opuścił wczora Paryż i przedsięwziął podróż do Francyi południowej.

— W *Journal de Paris* czytamy: „Odbywają się teraz układy o traktat handlowy między Anglią i Austrią, i mają być bliżkiem zawarcia. Rząd nasz ma się starać, ażeby wzajemnie korzyści, jakie się następują przez to dla Anglii i Austrii, nie przyniosły jakiego zysku, handlowi i przemysłowi Francyi.“

— Kapitan Duville, który ma zamiar na okręcie *Astrolabe* przedsięwziąć podróż w celu odkryć po oceanie Spokojnym, otrzymał najpochlebniejsze zachęcenia względem tej podróży od PP. Alexandra Humboldta, Admirała Krusensterna, Professora Bach w Filadelfii, Sir John Rennie i innych znakomitych uczonych.

— Wczora, jako w dzień Sw. Napoleona, u stop kolumny na placu Vendome, złożono wielką liczbę kwiatów nieśmiertelności.

— Większa część dzienników tutejszych, dzisiaj, jako w dzień Wniebowzięcia Najsświętszej Panny, niewyszła.

— Rozszerzyły się tu dzisiaj najrozmaitsze pogłoski o wypadkach w Hiszpanii. Z jednej strony słychać, że

ны слышно, что оба Королевы действительно оставили Мадридъ и что *Герге* намѣревался овладѣть столицею. Съ другой стороны говорили, что когда *Эспартеро* удалился отъ Кантавіехи, чтобы поспѣшить съ помощію къ столицѣ, произошло кровопролитное сраженіе между *Донъ-Карлосомъ* и *Ораа*, при чѣмъ первый разбитъ на голову. Вѣроятіе всего, что всѣ эти слухи выдуманы и распространены спекулянтами, ибо Правительство столь важныя происшествія получило бы по телеграфу, и вѣрно не скрыло бы ихъ предъ публикою.

17-го Августа.

Король и вся Королевская Фамилія, вчера по утру прибыли въ Парижъ и по полудни присутствовали при годичной раздачѣ наградъ въ Сорбоннѣ. Это первый примѣръ, что Король Франціи участвовалъ при пожалованіи премій ученикамъ здѣшнихъ гимназій. Молодые Герцоги *Омаль* и *Монпансье*, къ радости своихъ высокихъ родственниковъ, получили нѣсколько наградъ. Торжество тѣмъ отличалось, что Министръ Народнаго Просвѣщенія *Г. Сальванди*, къ большому удовольствію учениковъ, явился въ старинномъ костюмѣ Гросмейстера Университета.

— Министры имѣли сегодня продолжительное совѣщаніе у Президента Совѣта, и во всѣхъ посольскихъ домахъ замѣчали необыкновенное движеніе, также въ теченіи дня отправлены многіе курьеры въ разныя мѣста. Полагаютъ, что поводомъ къ такому движенію были Испанскія дѣла.

— *Гр. Кампузана*, коего внезапный отъѣздъ былъ поводомъ ко многими догадкамъ, вчера возвратился въ Парижъ.

— Вчера вечеромъ общій здѣсь распространился слухъ, что Карлисты вступили въ Мадридъ. *Журналъ Првній* говорить по сему случаю: „Полагаемъ, что это извѣстіе на этотъ разъ неосновательно.“

— Правительство получило сегодня между прочими слѣдующую телеграфическую депешу: „*Байонна 15 Августа въ 6½ час. вечера*. Карлисты 11 ч. были на 3 часа отъ Мадрита. Защита города устроена и *Эспартеро*, призванный съ большою поспѣшностію, 12-го ч. съ 10,000 чел. прибылъ въ Гуадалакасару.“

— Изъ Тулона уведомляютъ отъ 11 ч.: „Сегодня по утру прибыли нужныя депеши къ командиру пристани въ Левантъ. Онъ тотчасъ взятъ на адмиральскій корабль *Юпитеръ*. Дивизія уже завтра утромъ отправляется въ море. Скорое отплытіе эскадры командуемой Адмираломъ *Галлоа*, главнѣйше приписываютъ тому обстоятельству, что флотъ Египетскаго Вице-Короля вышелъ въ море, не уведомивъ о своемъ намѣреніи.“

18-го Августа.

Г-на Тьера обратно ожидаютъ сегодня въ Парижъ.

— Легитимистскій жур. *L'Europe*, вчера на почтѣ и въ редакціи задержанъ.

— *Г-ну Герину* Директору недавно учрежденнаго здѣсь ортопедическаго заведенія, здѣшней академіею признана большая хирургическая награда въ 10,000 фр. которая съ 1830 года, по недостаточнымъ разрѣшеніямъ не была до сихъ поръ выдана. Задача была такая: Исторія и разсужденіе о главнѣйшихъ безобразіяхъ костяной системы.

— Правительство получило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: „*Бордо 16 Августа въ 6½ час. вечера*. Карлистская экспедиція, которая была только на 3 часа отъ Мадрита, отступила въ Фонда де ла Тринидадъ, гдѣ была 12-го числа. *Виго* подкрѣпленный одною бригадою, въ тотъ же день осаждалъ Ласъ Норасъ и прикрывалъ дорогу отъ Гуадарамы и Эскуріаль. 12-го ч. вечеромъ авангардъ *Эспартеры* вступилъ въ Мадридъ, гдѣ милиція была въ большомъ восторгѣ; она была готова вмѣстѣ выступить противу непріятеля; но прибытіе *Эспартеры* сдѣлало бесполезнымъ это національное движеніе. Непріятеля будутъ преслѣдовать до крайности. *Донъ-Карлосъ* былъ въ Хивѣ а *Ораа* подкрѣпленный дивизіею *Буеренса*, выступалъ противу него.“ — „*Байонна 16 Августа* (Мадридъ 12 ч.). Вчера вечеромъ вновь распространились опасенія въ слѣдствіе сраженія происшедшаго между Карлистскими форпостами и войсками Генерала *Виго* при Торреладонесъ (5 часовъ отъ Мадрита), но не случилось ничего непріятнаго. Непріятель кажется рѣшительно вытѣсненъ изъ мѣстъ занимаемыхъ имъ вчера. *Эспартеро* самъ лично сегодня утромъ прибылъ. Начальникъ войскъ его, того вечера былъ въ Алкала де Генаресъ. Мадридъ спокоенъ и національная гвардія много показываетъ ревности.“

19-го Августа.

Вчера Король въ замкѣ Ст. Клу давалъ большой обѣдъ для учениковъ гимназій наиболѣе отличившихся при раздачѣ наградъ. Кромѣ сего пригла-

обие Кролеве рзeczywiscie opuścili Madryt i *Guergué* miał zamiar opanować stolicę. Z drugiej strony mówiono, iż gdy *Espartero* oddalił się zpod Cantavieja, dla pośpieszenia na pomoc stolicy, zaszła krwawa bitwa między *Don Karlosem* a *Oraa*, w której pierwszy na głowę pobity został. To zaś tѣmъ więcej pewna, że wszystkie te pogłoski wymysłone i rozszerzone zostały przez spekulantów, Rząd bowiem o tak ważnych wypadkach telegraficzne otrzymałby wiadomości i zapewna nieukrywałby ich przed publicznością.

Dnia 17.

Król i cała rodzina Krolewska wczora rano do Paryża przybyli i po południu byli obecni naroczném rozdawaniu nagrod w Sorbonnie. Jest to pierwszy przykład, że Król Francyi, był obecnym przy rozdawaniu premiov uczniom tutejszych Gimnazyow. Młodzi Xiążęta *Aumal* i *Montpensier*, z ukontentowaniem Wyokich swych krewnych otrzymali kilka nagród. Uroczystość ta, tѣmъ jeszcze odznaczała, że Minister Oświecenia Narodowego *P. Salvandy*, ku wielkiej radości zgromadzonej młodzi szkolney, ukazał się w starodawnym ubiorze Wielkiego Mistrza Uniwersytetu.

— Ministrowie mieli dzisiaj długą konferencyą u Prezidenta Rady, i we wszystkich hotelach Poselstwa patrząciano niezwyčajne poruszenie. Takoz w przeciągu dnia dzisiejszego wysłano gońców w różne strony. Rozumieją, że sprawy Hiszpańskie, dały powód do tych poruszeń.

— Hrabia *Campuzano*, którego nagły odjazd był powodem do tak wielu domysłów, wczora powrócił do Paryża.

— Wczora wieczoremъ rozbiegła się tu powszechna pogłoska, że Karoliści weszli do Madrytu. *Dziennik Rozpraw* powiada w tymъ względzie: „Rozumiemy, że wiadomość ta naten raz jest bezzasadną.“

— Rząd otrzymał dzisiaj między innemi następującą depeszę telegraficzną: „*Bayonna 15 Sierpnia o pół do 7-ey wieczorem*. Karoliści d. 11 byli na trzy godziny drogi od Madrytu. Obrona miasta była urządzona i *Espartero* powołany z największymъ pośpiechem, d. 12 z 10,000 ludzi przybył do Guadaluara.“

— Donoszą z Tulonu pod d. 11: „Dzisiaj rano pilne przysły depesze do dowódcy stanowiska w Lewancie. Depesze natychmiast odniesione zostały na okręt Admirałski *Jupiter*. Dywizja jutro już wychodzi pod żagle. Spieszne wypłynienie eskadry dowodzonej przez Jenerała *Gallois*, przypisują jedynie tej okoliczności, że flotta Vice-Króla Egipskiego wyszła na morze, nie zawiadomiwszy o celu swej podróży.“

Dnia 18.

P. Thiers dzisiaj z powrotem do Paryża jest oczekiwany.

— *Dziennik* legitymistowski *L'Europe*, wczora na poczte i w Redakcyi zatrzymanym został.

— Panu *Guerin*, dyrektorowi niedawno tu urządzonego zakładu ortopedycznego, przyznana została przez tutejszą Akademią wielka nagroda chirurgiczna, 10,000 fr., która będąc przeznaczoną od roku 1830, dla prac niedostatecznych dotąd nie mogła być udzieloną. Zadanie było: Historia i traktat najgłówniejszych nieforemności systematu kościowego.

— Rząd otrzymał dzisiaj następujące depesze telegraficzne: „*Bordeaux 16 Sierpnia o pół do 7 wieczorem*. Wyprawa Karolistowska, która tylko na trzy godziny była oddalona od Madrytu, cofnęła się do Fonda de la Trinidad, gdzie się znajdowała d. 12. *Vigo*, wzmocniony jedną brygadą, oblegał w tymże domu Las Noras i zastaniał drogę Guadarramską i Eskurialską. D. 12 wieczoremъ przednia straż *Espartery* weszła do Madrytu, gdzie wielki panował pomiędzy milicją entuzjazm, która była gotową wystąpić w massie przeciwko nieprzyjacielowi; lecz przybycie *Espartery* uczyniło bezpożytecznem to poruszenie narodowe. Nieprzyjaciel ścigany będzie do ostateczności. *Don Karlos* był w Chiva, a *Oraa*, wzmocniony dywizją *Buierensa* szedł przeciwko niemu.“ — *Bayonna, 16-go Sierpnia* (Madryt d. 12). Wczora wieczorem, znowu rozszerzyły się obawy, skutkiem bitwy, która zaszła między przednią strażą Karolistowską, a wojskiem Jenerała *Vigo* pod Torreladones (5 godzin od Madrytu), lecz niesprawiły żadnego nieprzyjemnego wypadku. Nieprzyjaciel zdaje się stanowczo wyparty ze stanowisk, które wczora zajmował. *Espartero* osobiście dzisiaj rano przybył. Naczelnik wojsk jego miał bydź tego wieczora w Alcala de Henares. Madryt jest spokojny, a gwardya narodowa okazuje wiele gorliwości.“

Dnia 19.

Wczora w zamku St. Cloud był wielki obiad dla uczniów Gimnazjalnych, którzy się największy odznaczili przy ostatniemъ rozdawaniu nagrod. Oprócz tego

иень былъ Министръ Народнаго Просвѣщенія и многие члены совѣта по Министер. народнаго просвѣщенія.

— Въ *Journal de Paris* содержится: „Вчера въ многихъ политическихъ собраніяхъ утверждали, что послѣдніа извѣстіа изъ Испаніи перемѣнили виды Министерства, и что проектъ на счетъ распушенія Палаты, почти оставленъ. Если это извѣстіе вѣрно, то должно обратить на это вниманіе, какъ справедливо полагаемъ, чтобы избѣгнуть отъ непонятнаго легкомыслія, съ каковымъ правительство за три мѣсяца объявило мѣру, которая немогла быть неуничтоженною. Мы увѣрены, что перемѣна образа мыслей еще не послѣдняя, и что распушеніе еще нѣсколько разъ будетъ опредѣлено но пять оставлено, когда *Донъ Карлосъ* подойдетъ къ Испанской столицѣ или удалится отъ нее. Впрочемъ каждому должно отдать справедливость. Статья *Журнала Прѣвій* о распушеніи не получена изъ Э, какъ насъ увѣряли и ненапечатана по повелѣнію Г-на *Монталиве*. Она вышла изъ подъ пера одного изъ обыкновенныхъ издателей сего Журнала, и даже непосредственно послѣ разговора съ Г. *Моле*, который это почелъ лучшимъ средствомъ, чтобы на своихъ отсутствующихъ сотоварищей безъ ихъ вѣдомства, возложить обязательство. Присовокупляя, что они неочень были этимъ довольны.“

— Въ *Gazette de France* содержится: „Войска *Донъ Карлоса* приблизились на два часа къ Мадриду и могутъ видѣть башни и дворецъ сего города. Смущеніе, разстройство и анархія господствуютъ въ Мадридѣ, тогда какъ побѣдительныя войска новаго *Генриха IV*, толпятся со всѣхъ сторонъ, для нанесенія смертельнаго удара революціи. Основаніе порядка и единства господствующаго въ монархической системѣ, имѣть цѣлю, побѣдить матеріальною силою, которая сдѣлалась единственною точкою опоры для присвоителей. Теперь полагаются еще на могущество великихъ армій, на союзы, на все, что называется челоуѣческимъ средствомъ. Видно, что въ общественномъ порядкѣ есть нѣчто сильнѣе и непобѣдимѣе, и что монархическое основаніе, правда и справедливость, лучшія пособія, чѣмъ богатство и войско. Какъ теперь разрушено много обманчиваго! И такъ день свѣта и возданія, день, въ который всѣ заблужденія исчезнутъ, всѣ права опять будутъ возстановлены, — этотъ день, кажется, наступилъ для Испаніи. *Карлъ V* близокъ цѣли своихъ стремленій, и мѣры посредствомъ коихъ онъ одержалъ столь страннымъ образомъ побѣду, дадутъ намъ ручательство за пользу, которую онъ получитъ отъ сего триумфа. Честь *Карлу V*! честь геройской Испаніи! Честь всѣмъ тѣмъ, которые въ лицѣ угрожающей революціи, подкрѣпленной четвернымъ союзомъ, потеряли надежды о благополучіи отечества!“ (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 15-го Августа.

Прошедшую Субботу въ день рожденія вдовствующей Королевы, Королева *Викторія* повелѣла вручить ей золотыя браслеты съ своимъ собственнымъ, весьма искусно отлѣпленнымъ миниатюрнымъ изображеніемъ. Въ честь сегождъ дня, садовое общество столицы, приготовило блистательную выставку цвѣтовъ и плодовъ. Герцогиня *Кентская* посѣщала вчера вдовствующую Королеву.

— *Sun* сообщаетъ: „Неизвѣсто еще, кто будетъ Австрійскимъ Посланникомъ въ Англію, для поздравленія Королевы съ восшествіемъ на престолъ. Кажется, что ожидаютъ о томъ формальнаго увѣдомленія отъ Британскаго двора, такъ же точно, какъ при вступленіи Императора *Фердинанда* на престолъ, собственно для сего наряженъ былъ Посланникъ.“

— *Observer* жалуется, что непримиримая вражда между Г-номъ *Уркхартомъ* и Лордомъ *Понсомби*, отъ коихъ совокупнаго усерднаго дѣйствія столь много ожидали, сдѣлали необходимымъ наименованіе другаго Секретаря Посольства въ Константинополь на мѣсто перваго, въ лицѣ Г-на *Болверса*.

— Адмиралъ *Стопфордъ*, на 104 пушечномъ кораблѣ *Принцесса Шарлотта*, 10 числа прош. м. прибылъ въ Магонскій портъ для принятія команды Британской эскадры въ Средиземномъ морѣ. Адмиралъ *Ролей* направиался оттуда 11 ч. на 120 пушеч. кораблѣ *Каледонія*, отплыть на родину.

18-го Августа.

День рожденія Герцогини *Кентской* родившейся 17 Августа 1789, вчера при дворѣ и въ другихъ мѣстахъ торжественно былъ празднуемъ. Дворъ въ сей день снѣлъ трауръ. Королева дала обѣдъ и потомъ концертъ въ новомъ дворцѣ. Иностранцы Посланники и дворянство записывали имена свои въ визитной книгѣ въ Букингемскомъ дворцѣ.

zaproponowany był Minister narodowego oświecenia i wielu członków Rady Ministeryum oświecenia.

— W *Journal de Paris* czytamy: „Wczora w wielu zgromadzeniachъ politycznych utrzymywano, że ostatecznie wiadomości zъ Hiszpanii, zmieniły zamiary Ministeryum, i że projektъ rozwiązanія Izby, takъ dobrze, jakъ zaniechany. Jeśli wiadomość ta jestъ prawdziwą, tedy potrzeba mieć wzglądъ, jakъ słusznie sądzimy, ażeby zabezpieczyć się przeciwko niepojętej lekkomyślności, zъ jaką Rządъ przedъ trzema miesiącami ogłosiłъ środekъ, który nie mógł być niedowolaniemъ. Przeświadczeni jesteśmy, że ta zmiana sposobu myślenia nie będzie ostateczną, i że rozwiązanie razъ kilka będzie jeszcze stanowione i znowu zaniechane, w miarę tego, jakъ się *Don-Karlos* zbliży lub oddali od stolicy Hiszpańskiej. Zresztą każdemu należy to zostawić, co mu przystoi. Artykułъ *Dziennika Rozpraw* o rozwiązaniu nie byłъ nadesłany zъ Eu, jakъ nasъ zapewniano, i nie na rozkazъ P. *Montalivet* wydrukowany. Wychodzi onъ zъ pióra jednego ze zwyczajnychъ redaktorów tego dziennika, i podobno bezpośrednio po rozmowie zъ Hrabią *Molé*, który rozumiałъ znaleźć wъ témъ przewyborny środekъ dla włożenia zobowiązań na swoichъ nieobecnychъ kolegówъ bezъ ichъ wiedzy. Dodają do tego, iż oni pokazali się nie bardzo zъ tego zadowolonymi.“

— W *Gazette de France* czytamy: „Woyska *Don-Karlosa* aż na 2 już godziny zbliżyły się pod Madrytъ i mogą widzieć wieże i pałace tego miasta. Zamieszanie, popłoch i anarchia panują wъ Madrycie, a tymczasemъ zwycięzkie woyska nowego *Henryka IV*, posuwają się ze wszystkichъ stronъ dla zadania śmiertelnego ciosu rewolucyi. Zasada porządku i jedności, panującychъ wъ systemacie monarchicznymъ, ma na celu zwyciężenie przezъ siłę materyalną, która się stała jedynymъ punktemъ podpory przywłaszczenia. Liczą jeszcze jednakъ na potęgę wielkichъ armii, na przymierze, na wszystko, co się nazywa ludzkimъ środkiemъ! Widać, że wъ towarzyskimъ porządku jestъ coś silniejszego i niezwycięższego, i że zasada monarchiczna, prawda i sprawiedliwość są dzielniejszymi pomocami, aniżeli skarby i liczne woyska. Jakъ wiele zniszczono dopiero złudzeń! Zbliży się przecię już dzień światła i sprawiedliwości, dzień, wъ którymъ wszystkie błędy znikną, gdzie wszystkie prawa znowu przywrócone będą! Dzień tenъ zda się nadszedłъ nawet dla Hiszpanii. *Karolъ V* jestъ blizkimъ celu swychъ dążeńъ, a środki, przezъ które takъ zadziwiającymъ sposobemъ odniósłъ zwycięztwo, są dla nasъ rękocymlą użytku, który uczyni onъ ze swojego tryumfu. Cześć *Karolowi V*! Cześć bohaterkiej Hiszpanii! Cześć wszystkimъ, którzy wъ obliczu grożącej rewolucyi, wspieraney przezъ traktatъ poczwórny, nie zwątpili o szczęściu oyczyzny.“ (A.P.S.Z.)

БРИТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондън, дня 15-го Сіерпня.

W przesławą niedzielę, jako wъ dzień urodzinъ Królowey wdowy, Królowa *Wiktorya* kazała jey wręczyć złotą bransoletkę ze swymъ własnymъ wъ miniaturze portretemъ. Na cześć tegożъ dnia, towarzystwo ogrodowe stolicy przygotowało świetną wystawę zъ kwiatówъ i owocówъ. Xiężna *Kent* odwiedzała wczora Królową wdowę.

— *Sun* donosi: „Niewiadomo jeszcze, kto będzie mianowany posłannikiemъ Austrjackimъ do Anglii, dla powinszowania Królowey *Wiktoryi* wstąpienia na tronъ. Zdaje się, iż pierwiej oczekiwać będą formalnego za wiadomienia odъ dworu Angielskiego, równie jakъ przy wstąpieniu terazniejszego Cesarza *Ferdynanda*, jedynie dla tego naznaczony byłъ Poseł.“

— *Observer* użala się, że niepojednane poróżnienia się poniegdyżъ P. *Urquhart* i Lordemъ *Ponsomby*, odъ których dzielnego współdziałania takъ wiele oczekiwano, uczyniło koniecznemъ mianowanie innego Sekretarza Poselstwa wъ Konstantynopolu na miejsce pierwszego wъ osobie P. *Bulwera*.

— Admirałъ *Stopford* na okręcie 104-ro działowymъ *Xiężniczka Karolina*, d. 10 z. m. przybyłъ do Portu *Mahon* i objął dowództwo stanowiska Angielskiego na morzu Szródziemnemъ. Admirałъ *Rowley* miałъ zamiarъ d. 11 na okręcie 120 działowymъ *Caledonia* odплыть zъ tamъ do kraju.

Дня 18.

Дзень уродзінъ Хіежны *Kent*, уродзёной 17 Сіерпня 1789, вчора ў двору і па іншыхъ мѣсцахъ урачыście быў обходзены. Дворъ tego дня здытаў жа́лобѣ. Królowa давала обіадъ і концертъ ў новымъ палацу. По́ставіе загра́нчэзні і шляхта запісывалі сваі́хъ імяна ў ксьі́дзке візы́тоўе ў палацу *Buckingham*.

— Король Виртембергскій удостоившій посещеніемъ въ Субботу Статсъ Секретаря Иностранныхъ Дѣлъ, прибылъ со свитою въ Бирмингемъ и по смотрѣ тамошнихъ мануфактурныхъ заведеній, отправился въ Ливерпуль.

— Нынѣшній Россійскій Уполномоченный Г. Киселевъ переехалъ изъ гостиницы Кролея въ Ашбурнамъ, гдѣ видно во всемъ болѣе умеренности, потому, что Графъ Поццо-ди-Борго пробудетъ нѣсколько мѣсяцевъ при Савойскихъ водахъ.

— *Courrier* сообщилъ сегодня списокъ выборовъ по коему 342 реформистовъ и 310 торіевъ, и такъ большинство 32 голоса на сторонѣ Министровъ.

— Послѣ 22 лѣтъ почти непрерывнаго мира, въ теченіе каковаго времени, нѣсколько тысячъ пушекъ уничтожено и продано, находится еще теперь въ Королевскомъ арсеналѣ въ Вульвичѣ около 24,000 орудій и это только малая часть могущественныхъ способовъ Британскаго народа. Въ томъ числѣ есть 3,000 изъ металла и прочіе 21,000 изъ чугуна. Число это раздѣлено на 202 по разнымъ сортамъ и длинѣ. Кромѣ сего находится еще въ арсеналѣ около 3 милліоновъ пушечныхъ пуль и бомбъ.

Испанія.

Мадридъ, 12-го Августа.

Колонна командуемая Генер. Мендесъ Виго вчера вечеромъ приблизилась къ Пардо. Непріятельскіе форпосты коснулись почти Пардо а Карлистскіе стоятъ въ деревнѣ Ласъ Розасъ. Дивизія Генерала Виго была еще подкрѣплена отрядомъ стрѣлковъ конной національной гвардіи и въ тоже время послано *Эспартеръ* 30,000 піастровъ, и большое число рубашекъ, исподняго платья и башмаковъ. Въ два часа пополудни. Министерство собранное постоянно въ домѣ Военнаго Министерства, получило депеши, по которымъ, колонны *Залпера* и *Виго* осаждаютъ деревню Розасъ. Карлисты отступили на небольшую возвышенность, и все заставляетъ думать, что они скоро начнутъ удаляться. Въ три часа пополудни. По новѣйшимъ депешамъ, что неприятели узнавъ, будто *Эспартеро* приближается скорымъ маршемъ, призналъ за лучшее не ожидать его, но началъ отступать въ Буитраго. Неизвѣстно, обратится ли онъ въ Каталонію. — Въ 6 часу вечера. Главный Генералъ въ сопровожденіи многихъ Штабъ Офицеровъ, равно прибылъ и остановился въ домѣ Военнаго Министерства, гдѣ собраны Министры. Ему не было дозволено прибыть въ столицу, ибо опасались, что онъ намѣренъ опровергнуть Министерство. Однако каждый, кто его знаетъ, увѣренъ, что столь смѣлый проектъ несогласенъ съ его характеромъ. — Въ 7 час. вечера. Вся кавалерія Графа Лухана чрезъ Пуерта дель Соль вступила въ Мадридъ. Опытные люди увѣдомляютъ, что Карлисты предприняли путь въ Гуадарраму.

— Министерство опредѣлило, перенести артиллерійскую школу изъ Алкала де Генаресъ въ столицу, потому, что въ семь корпусѣ появились признаки безпорядковъ и нѣсколько артиллеристовъ съ офицерскими лошадьми перешло къ Карлистамъ.

— Многіе знатнѣйшіе купцы собрались и представили въ распоряженіе правительства 900,000 реаловъ, безъ всякаго интереса.

— Въ слѣдствіе издавнаго правительствомъ воззванія, явились уже всѣ въ отставку или въ безсрочномъ отпуску находившіеся офицеры, а также 3,000 охотниковъ. Говорятъ, что Правительство хочетъ составить, такъ называемый, святой баталіонъ.

(A.P.S.Z.)

Замѣчаніе о употребленіи на хлѣбъ нынѣшней ржи.

Осматривая сельскіе магазейны моего округа, состоящаго изъ 6 обширныхъ приходовъ, а имѣлъ случай видѣть нынѣшніе невыгодные, а въ нѣкоторыхъ мѣстахъ совершенно плохіе озимые урожаи, и, что еще хуже, найди вездѣ по случаю медовой росы чрезвычайное множество во ржи чернаго зерна, называемаго систематически *Secale Cornutum*, спѣшу предостеречь почтенную публику, чтобы для избѣжанія вредныхъ послѣдствій могущихъ произойти отъ сего чернаго зерна, помѣщики строжайше приказали своимъ крестьянамъ, при очисткѣ на хлѣбъ нынѣшней ржи, тщательно отлучать оное; и это не трудно сдѣлать, потому что оно гораздо тяжелѣе обыкновеннаго ржаного зерна, отъ чего при просѣвѣ летитъ далѣе, и удобно отдѣляется. Объяснять дѣйствіе этого зерна, какъ дѣло не касающееся до публики, почти излишнимъ. — Но если кто пожелаетъ воспользоваться своимъ трудомъ, то можетъ собирать это зерно для продажи какъ аптекарскій матеріалъ.

Окружный Попечитель Магазиновъ Виленскаго Уѣзда Богуславъ Запасникъ.

Вильна. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Августа 24 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. Левъ Боровскій.

— *Król Wirtemberski*, który w sobotę zaszczycił swém odwiedzeniem Sekretarza Stanu Spraw Zewnętrznych, przybył z orszakami do Birmingham, i obejrzawszy tameczne rękodzielnie, wyjechał w dalszą podróż do Liverpoolu.

— Teraźniejszy Pełnomocnik Rosyjski P. Kisielew przeniósł się z hotelu Crawleya do Ashburnham, gdzie urządzenia zrobiono na umiarkowaną stopę, gdyż Hrabia Pozzo-di-Borgo, kilka miesięcy zamysła bawić w wodach Sabaudzkich.

— *Courrier* udziela dzisiaj listę wyborów, na które jest 342 Reformistów i 310 Torysów, a zatem większość na stronie Ministrów 32 głosy.

— Po 22 latach nieprzerwanego prawie pokoju, w przeciągu jakowego czasu kilka tysięcy dział przetopiono i przedano, znajduje się jeszcze w Królewskim arsenale w Woolwich blisko 24,000 sztuk dział, a to jest mała tylko częśćią potężnych zaszków narodu Brytanii Wielkiej. Z powyższej liczby, 3,000 jest z metalu, a reszta 21,000 z żelaza. Masa ta rozdzielona jest na 202 części podług rozmaitego gatunku i długości. Oprócz tego znajduje się w arsenale około 3 milionów kul działowych i bomb. (A.P.S.Z.)

Hiszpania.

Madryt, dnia 12 Sierpnia.

Kolumna, dowodzona przez *Mendez Vigo* wczoraj wieczoremъ zbliżyła się ku Pardo. Przednie czaty nieprzyjacielskie dotykały się prawie Pardo a wojsko Karolistowskie stoi we wsi Las Rosas. Dywizya Jenerala *Vigo* była jeszcze wzmocniona częśćią strzelców konnej gwardyi narodowej, a przytém posłano *Espartero* 30,000 piastrow, wielką ilość koszul, maytek i trzewików. — O godz. 2 po południu. Ministerjum, które ciągle zgromadzone jest w hotelu Ministra wojny, otrzymało depesze, donoszące, że kolumny *Sampera* i *Vigo* oblegają wieś Rosas. Karoliści cofnęli się na niewielkie wzgórza, i wszystko każe sądzić, iż wkrótce udadzą się do ucieczki. — O godz. 3-ciej po południu. Nowa depesza donosi, iż nieprzyjaciel dowiedziawszy się, że *Espartero* zbliża się z pośpiechem, uznał za dobre nieoczekiwać jego przybycia, lecz przedsięwziął odwrót ku Buitrago. Niewiadomo, azali wezmie kierunek ku Katalonii. — O godz. 6 wieczorem. Naczelnny Jenerał również w towarzystwie kilku Sztab-Oficerów przybył i stanął w hotelu Ministra Wojny, gdzie są zgromadzeni Ministrowie. Nieotrzymał on pozwolenia przybycia do stolicy, gdyż lękano się, iż ma zamiar obalić Ministerjum. Lecz każdy, kto go zna, jest przeświadczony, że tak śmiały projekt nie jest zgodny z jego charakterem. — O godz. 7 wieczorem. Cała jazda Hrabiego *Luchana* weszła do Madrytu przez Puerta del Sol. Osoby, mające zwyczajnie dobre wiadomości, zapewniają, że Karoliści udali się drogą na Guadarama.

— Ministerjum postanowiło przenieść szkołę artyleryjską z Alcala de Henares do stolicy, gdyż w tym Korpusie ukazały się oznaki niespokojności i niektórzy artyllerzyści z oficerskimi końmi przeszli do Karolistów.

— Wielu znakomitych kupców zgromadziło się i uchwaliło sumę 900,000 realów do rozporządzenia Rządu, bez żadney interessowności.

— Skutkiem wezwania Rządu stawili się już wszyscy uwolnieni ze służby lub znajdujący się na nieograniczonym urlopie Oficerowie, również 3,000 ochotników. Słychać, iż Rząd chce sformować tak nazwany święty batalion. (A.P.S.Z.)

Przestroga o użyciu na chlebъ tegorocznego żyta.

Przeglądając Magazyny Włościańskie mojego wydziału, składającego się z 6-ciu obszernych parafii, miałem zrzęcać przypatrzenia się tegorocznym pomiernym, a w niektórych miejscach zupełnie chybionym w oziminie urodzajom, a co gorsza, znalazłszy we wszystkich położeniach gruntów nadzwyczajną obfitość w życie czarnego ziarna, technicznie zwanego Głównicą (*Secale Cornutum*), śpieszę z ostrzeżeniem szanownych spót-obywateli, ażeby ci, mając na celu własne dobro, dla uniknienia szkodliwych skutków, jakie wyniknąć mogą dla zdrowia z użycia tej głównicy w życie, najmocniej zalecili swoim włościanom, przy wianiu na chleb, żyto tegoroczne, starannie od niego odłączać, co się łatwo skutecznie, gdyż ziarna jej, daleko będąc większe i cięższe od zwyczajnego ziarna, przy wianiu dalej padają i zmiatając często, łatwo się odłączają. Nie jest moją rzeczą wchodzić w szczegóły wpływu szkodliwego tego rodzaju ziarna, zwłaszcza, że to należy do obrebu wiadomości lekarskich, dodam tylko, iż ktoby choiał ciągnąć korzyści z tego produktu, może zbierać pozbywać materyalistom i aptekarzom.

Wydziałowy Kurator Magazynów Powiatu Wileńskiego Bogusław Zapasnik.